

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Sveučilišna avenija 4, Rijeka

Kieran Oberman:

Ljudsko pravo na imigraciju je temeljno ljudsko pravo

(Seminarski rad iz kolegija Filozofija politike)

Studentica: Ante Debeljuh i Iva Martinić

Profesor: prof. dr. sc. Elvio Baccharini, dr.sc. Nebojša Zelić

Rijeka, lipanj 2020.

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Što je ljudsko pravo na imigraciju.....	4
3. Temeljni ljudski interesi.....	8
4. Dužnosti prema ekonomskim migrantima i izbjeglicama.....	13
5. Zaključak.....	15
6. Literatura.....	16

1. Uvod

U ovom seminarskom radu nastojali smo prikazati odnos ljudskih prava i prava na migraciju. Analizirali smo argumentaciju filozofa Kierana Obermana čija razmatranja možemo povezati s argumentom iz slobode jer povezuje ljudsko pravo na slobodu imigracije tako što ističe stav da ljudi imaju ljudsko pravo na iseljavanje u druge države. Ovo ljudsko pravo na iseljavanje u druge države Oberman povezuje s ostalim temeljnim ljudskim pravima. Najprije smo ponudili Obermanovu definiciju ljudskog prava na imigraciju, zatim smo ljudsko pravo na imigraciju povezali s temeljnim ljudskim interesima te istaknuli koje dužnosti države imaju prema imigrantima. Ono ključno što Oberman tvrdi jest da je ljudima od ključnog interesa mogućnost donošenja važnih osobnih odluka i bavljenja politikom bez državnih ograničavanja mogućnosti koje im stoje na raspolaganju. Unutar temeljnih ljudskih interesa istaknuli smo i kritiku usmjerenu Obermanovoj argumentaciji koju je ponudio filozof David Miller tvrdeći da je takva vrsta argumentacije instrumentalne prirode. Upravo tim interesima štite druga ljudska prava, poput ljudskih prava na unutarnju slobodu kretanja i slobodu udruživanja. Međutim, ljudsko pravo na imigraciju nije apsolutno. Kao i druga prava ljudskih sloboda na kojima se temelji, ljudsko pravo na imigraciju može se ograničiti u određenim okolnostima. Međutim, izvan ovih okolnosti, imigracijska ograničenja su nepravedna. Ideja ljudskog prava na imigraciju nije Obermanov zahtjev za otvorene granice. Umjesto toga, zahtjev je da se osnovnim slobodama dodijeli jednaka razina zaštite kada ih ljudi žele provoditi preko granica i unutar granica¹.

¹ Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership 109 (2016): 3

2. Što je ljudsko pravo na imigraciju

Kieran Oberman tvrdi da ljudi imaju ljudsko pravo na iseljavanje u druge države, a kao razlog navodi to što ljudi imaju ključne interese u mogućnosti donošenja važnih osobnih odluka i bavljenja politikom bez državnih ograničenja na njihove osobne i političke opcije. Upravo ti interesi štite druga ljudska prava, poput ljudskih prava na unutarnju slobodu kretanja, slobodu udruživanja i slobodu izbora zanimanja. Budući da su navedena prava priznata međunarodnim dokumentima poput Univerzalne deklaracije o ljudskim pravim UN-a, onda to povlači i dužnost priznavanja ljudskog prava na imigraciju kako bi se u potpunosti zaštitili svi temeljni ljudski interesi.²

Ovakvim stavom, Oberman ne tvrdi da su ljudska prava apsolutna. U nekim ekstremnim okolnostima kad određena imigracija rezultira velikim društvenim troškovima, postavljaju se ograničenja migriranja. Primjerice, adekvatan primjer ograničavanja migracija u kontekstu smanjenja bitnih društvenih troškova može biti sprječavanje širenja epidemije izvan granica određene države. Ako takva restrikcija ne bi bila ustanovljena, država koja ne bi u takvom izoliranom slučaju preventivno ograničila slobodu kretanja svojim subjektima izvan njenih granica, direktno bi ugrozila dobrobit građana države u koju bi se potencijalni migranti doselili. Izvan ovakvih okolnosti, sva ostala imigracijska ograničenja su nepravедna. U konačnici, Obermanov cilj jest povezati ljudsko pravo na imigraciju s jednakom razinom zaštite osnovnih sloboda unutar i izvan granica države.³ Kao što je već i izvjesno u kontekstu rasprave o ljudskim pravima, ona nisu objekt pravnih regulativa nekog državnog aparata i apliciraju se univerzalno i u cijelosti na sve aktualne subjekte. Povreda ljudskog prava može imati pravne posljedice, ali to ne znači da je samo ljudsko pravo utemeljeno na pravnom sustavu. To je osnova za Obermanovu tvrdnju da treba aplicirati jednaku razinu zaštite prava na migraciju kao i na ostala ljudska prava jer se u samoj definiciji može vidjeti kako je takav institut nepovrediv bez obzira na pravni sustav države u koju je subjekt ušao ili u kojoj obitava. Drugim riječima, status građana države nije varijabla koja određuje treba li nečije temeljno ljudsko pravo biti zaštićeno.

Kako bi jasnije objasnio na što misli kad kaže „ljudsko pravo na imigraciju“ Oberman tom pravu pridodaje četiri glavna obilježja. Prvo obilježje ljudskog prava na imigraciju jest da se radi o temeljnom moralnom ljudskom pravu, odnosno radi se o onome na što ljudi moralno, a

² Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership 109 (2016): 32.

³ Isto.

ne zakonski imaju prava. Drugo, ljudsko pravo na imigraciju uključuje moralne ljudske interese koji su utemeljeni na univerzalnim interesima koji su dovoljno značajni za ustanovljivanje negativnih, ali i pozitivnih dužnosti koje drugi subjekti neke države su obavezni ispuniti, tj. djelovati u skladu s njima.⁴ Zaštita tog prava Obermanu je jednako bitna kao i zaštita bilo kojeg drugog temeljnog ljudskog prava. Treće obilježje koje Oberman navodi u diskusiji je, kao što smo već komentirali u radu, da je to pravo relativno, tj. prema Obermanu, opravdano ga je ograničiti u određenim kontekstima. Ako bi nečije uživanje prava na slobodu govora dovelo primjerice, do ugroze nečijeg prava na privatnost, takvo bi pravo moglo biti ograničeno. Konačno, kao četvrtu odrednicu Oberman navodi kako pravo na migraciju podrazumijeva mogućnost da subjekt pređe granicu države u kojoj se nalazi, prebiva u drugoj državi koliko god dugo želi i da mu je pritom omogućen povratak u zemlju čiji je građanin. Ovo obilježje, Oberman naglašava, ne podrazumijeva dodjeljivanje državljanstva bilo kojem subjektu koji ga zatraži, već samo mogućnost slobodnog kretanja i prebivanja u različitim zemljama svijeta.

Da bi pokazao da postoji moralno ljudsko pravo na imigraciju prvo brani dva zahtjeva. Prvi zahtjev tiče se interesa, odnosno značajnih interesa koji se vežu uz slobodu imigracije. Drugi zahtjev tiče se dužnosti, odnosno Oberman navodi kako smatra da interesi ljudi u slobodi imigracije stvaraju dužnosti drugih da poštuju tu slobodu. Generirane dužnosti uključuju dužnost država primatelja da ne sprečavaju ljude da uđu ili borave na njihovom teritoriju. Međutim, mogu se posljedično stvoriti i druge dužnosti, poput dužnosti stvaranja uvjeta pod kojima se sloboda useljavanja može provoditi bez nanošenja teških društvenih troškova.⁵ Društveni troškovi u ovom se kontekstu odnose na ograničavanje sloboda ili moralnih interesa subjekata države u koju se netko izvan njenih granica doseli. Ovo se odnosi na direktnu ili indirektnu povredu temeljnih ljudskih prava građana. U slučajevima u koje bi takva prava bila u potencijalnoj opasnosti, njihova se primjena privremeno ili trajno ograničuje, s obzirom na okolnosti.

Ono što ljudsko pravo na imigraciju čini jednakim s ostalim ljudskim pravima je to što ono nije apsolutno te se zbog konkuriranja moralnim vrijednostima, ljudsko pravo može opravdano ograničiti. Oberman naglašava, dakle, da je ljudsko pravo na imigraciju pravo ljudi da mogu ući i boraviti u stranim državama onoliko dugo koliko žele. To uključuje pravo na posjetu

⁴ Isto.

⁵ Isto.

stranoj državi u kratkom vremenu, kao i pravo na stalno prebivanje u njoj. Međutim, kao što smo već vidjeli, Oberman ističe da ljudsko pravo na imigraciju samo po sebi ne uključuje pravo na državljanstvo u državi u kojoj neko prebiva.⁶ Formalni status državljanstva na određenoj razini nadilazi ljudska prava, ali nikako u pitanju vrijednosti, već osnove. Ljudska prava i dužnosti ne proizlaze iz administrativne jurisdikcije neke države već se čini da moraju prethoditi takvoj institucionalizaciji. Izvjesno je da se radi o vrsti društvenog ugovora koja bi opstala čak i ako bi se granice država pomaknule ili izbrisale. Ovdje je moguće postaviti pitanje ima li država takvo pravo ograničiti potencijalnim migrantima pravo na rad, tj. na financijske ili materijalne posljedice svoga rada. Oberman, podržavajući Carensovu poziciju⁷, tvrdi da ako država želi štititi ljudska prava u najširem mogućem dosegu, tada nikako ne smije oduzeti pravo osobi da uđe u državu zbog želje zasnivanja radnog odnosa ili uživanja u posljedicama svoga rada. Jednak se standard u Obermanovoj interpretaciji odnosi i na druge interese koje osoba može imati, poput ljubavnih interesa, religijskih tendencija, otkrivanja nove kulture ili slobodne razmjene ideja.

U nekim svojim drugim tekstovima, kao što je *Poverty and Immigration Policy* Oberman osnažuje važnost ljudskog prava na imigraciju, kao i besmislenost njenog opovrgavanja, tako što se poziva na empirijske podatke koji dokazuju pozitivne učinke migracije na reduciranje siromaštva. Empirijskim podacima koji dokazuju da migracije ne osnažuju, već upravo suprotno reduciraju siromaštvo Oberman preispituje naveden stav da zbog migracija postoji mogućnost nanošenja teških socijalnih troškova državi u koju se ulazi. Neka od razmatranih, raznih istraživanja koja se navode u radu su vezana uz migracije u Africi, Meksiku i Maroku te Oberman ističe da ova istraživanja pokazuju da imigracije smanjuju siromaštvo.⁸ Nadalje, Oberman tvrdi da se financijski imućnije obitelji prve šalju imigrante baš zato što su troškovi migracije veći. Ovim se tekstom želi naglasiti da empirijski, ne postoji razlog zbog kojeg se migracijska politika ne bi koristila kao jedan od alata za suzbijanje globalnog siromaštva. Važno je naglasiti kako ona ne može biti jedini alat za navedeno, već samo jedan od korištenih alata. Kako bi ovo razjasnio, Oberman ističe kako siromašne osobe ne bi trebale biti prisiljene migrirati za ispunjenje temeljnih životnih potreba ako postoje druge opcije kojima bogate države mogu ublažiti siromaštvo u svijetu. Navedene dvije opcije tiču se a) ulaganja više novaca

⁶ Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership 109 (2016): 32.

⁷ Carens, Joseph. *Ethics of immigration*. Oxford University Press (2013) 248

⁸ Oberman, Kieran. *Poverty and immigration policy*. American Political Science Review 109.2 (2015): 239-251.

u stranu ispomoc i b) ustrajanja na promjenama u globalnim institucijama kroz reformu trgovine i slicno. Obermanov odgovor je slanje direktnih novcanih posiljki siromasnim osobama od strane bogatih drzava jer se tim cinom umanjuju kompleksne novcane transakcije internacionalnih organizacija i ruta od posiljatelja do primatelja postaje direktna. Dakle, postivati ljudsko pravo na migraciju i na ostajanje ne znači osporavati mogucnost opravdanih ogranicenja u migraciji, vec inzistirati da takva ogranicenja nisu nametnuta bez pokusaja ostalih alternativnih metoda i bez nužnosti uzrokovane određenim rizicima koji zahtijevaju provođenje ogranicenja. Ovim tekstom Oberman naglašava moralnu važnost i hitnost rješanja globalnog siromaštva jer upravo ono daje ljudskome pravu na ostanak prednost pred ostalim pravima u navedenim slučajevima.⁹

⁹ Oberman, Kieran. *Poverty and immigration policy*. American Political Science Review 109.2 (2015): 239-251.

3. Temeljni ljudski interesi

Ljudsko pravo na imigraciju Oberman povezuje s temeljnim ljudskim interesima. Ljudsko pravo na imigraciju temelji se na interesima koje već priznata prava ljudskih sloboda štite. Pod "pravima ljudskih sloboda" Oberman misli se na vrste prava na osnovne slobode koje se nalaze u međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima. Kao primjere navodi Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948. u kojoj su navedena prava na: unutarnju slobodu kretanja (članak 13.1.), slobodu vjeroispovijesti (članak 18.), slobodu izražavanja (članak 19.), slobodu udruživanja (članak 20.), slobodu zanimanja (članak 23.1.) i slobodu sklapanja braka (članak 16.). Prvo je od tih prava, vezano uz unutarnju slobodu kretanja je, kako tvrdi Oberman, ono pravo koje usko povezano s ljudskim pravom na imigraciju.¹⁰

Ljudsko pravo na imigraciju proizilazi iz ljudskog prava na unutarnju slobodu kretanja temeljem osobnog i političkog interesa. Osobni interes tiče se slobode pristupanja nizu različitih životnih opcija prilikom donošenja osobnih odluka. Tu se misli na prijatelje, obitelj, građanske udruge, izražajne mogućnosti, religije, poslove i bračne partnere. Ako je unutarnja sloboda kretanja podložna netrivialnom stupnju ograničenja, tada će biti ograničen i opseg životnih mogućnosti kojima pristupamo. Ono što Oberman ovime želi reći jest da ako nam država zabrani da ulazimo u neku zemlju, isključeni smo iz pristupa gotovo svih životnih opcija koje postoje unutar nje: ne možete posjetiti prijatelje ili obitelj, pohađati vjersku ili obrazovnu ustanovu, izražavati svoje ideje na sastanku ili kulturi događaja, tražiti posao ili nastaviti ljubavnu vezu, bilo gdje u toj regiji. Ako ljudska prava trebaju u potpunosti zaštititi našu slobodu pristupa cijelom nizu životnih mogućnosti onda moramo imati ljudsko pravo na useljavanje u druge države.¹¹

Kako bi se bolje razumio detaljan prikaz o ljudskim pravima koji nudi Oberman potrebno je usmjeriti pozornost i na određene temeljne prigovore ovakve Obermanove argumentacije poput kritike filozofa Davida Millera. David Miller ističe kako spektar životnih mogućnosti koje migracija osobi otvara ne predstavlja ni po kojoj osnovi uživanje esencijalnog ljudskog prava kako to tvrdi Oberman. Miller primjećuje kako je argumentacija koju Oberman koristi instrumentalne prirode i posljedično tvrdi da bi jedini dobar razlog za prihvaćanje tog

¹⁰ Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership 109 (2016): 32.

¹¹ Isto

argumenta bio pokazati kako je migracija *jedini* način da se takve potrebe subjekta zadovolje. Miller nastavlja s argumentacijom suprotno Obermanovoj argumentaciji, tako što primjećuje kako je većinu naših interesa moguće zadovoljiti kombinacijom različitih faktora koji nisu specifični za jednu određenu geografsku lokaciju. Miller zaključuje kako se ljudska prava temelje na generičkim interesima ljudskih bića, a ne na privatnim preferencijama odnosno pojedinačnim osobnim interesima pojedinaca. Upravo u ovom trenutku u raspravi postaje izvjesna razlika u razumijevanju dosega temeljnih ljudskih prava između Obermana i Millera. Miller Obermanovu poziciju u kontekstu temeljnih ljudskih prava smatra preširokom. Takvu poziciju možemo nazvati pozicijom punog skupa opcija. Ona je uvelike inkluzivnija od Millerove pozicije adekvatnog skupa opcija, koja je zasnovana na Millerovom stajalištu kako ljudska prava trebaju štiti isključivo temeljne ljudske interese, što sloboda prelaska granice, po Milleru, nije. Dakle, ovakvom argumentacijom, Miller nastoji pokazati da vrsta instrumentalne argumentacije koju Oberman koristi za utemeljivanje prava na migraciju postaje problematična.¹²

Ipak, čini se da Miller propušta uvidjeti na koji se način pojedinačni osobni interesi individua mogu generalizirati izvan samog sadržaja preferencije. Kao što Oberman primjećuje, ljudska su prava utemeljena na generičkim interesima koji proizlaze iz pojedinačnih. Klasifikacija istih stvara osnovu za facilitaciju mogućih načina da se potrebe ili želje zadovolje. Primjerice, ako u nekom gradu postoji visoko rasprostranjena tendencija građana da posjećuju koncerte i spremni su uložiti financijska sredstva da bi konzumirali takav sadržaj, tada će zajednica raditi na tome da se to građanima i omogući. Pohađanje koncerata zasigurno neće postati osnova za utemeljenje zasebnog ljudskog prava, ali će generalnija kategorija ljudskog prava na javno okupljanje i prava na slobodno kretanje obezvjertiti zadovoljenje takvog interesa subjektu države.¹³

Nakon prikaza jednog temeljnih prigovora, bilo bi dobro pomnije objasniti na koji način Oberman nastavlja argumentirati temeljne ljudske interese povezujući ih ne samo s osobnim interesom nego i ranije istaknutim političkim interesom. Politički interes je temelj ljudskog prava na slobodno kretanje. Ljudi imaju ključni interes za uživanje u slobodnom i učinkovitim političkom procesu. Slobodno kretanje je neophodno za slobodnu političku aktivnost, to je uvjet za slobodno udruživanje - treba se kretati da bi se upoznali ljudi - od vitalnog je značaja i za

¹² Miller, D. (2016). *Is there a human right to immigrate?*. Migration in Political Theory: The Ethics of Movement and Membership, 11-31.

¹³ Isto.

sve što slobodno udruživanje omogućava, uključujući politički dijalog, rješavanje sukoba i slobodnu razmjenu ideja. Za prikupljanje pouzdanih informacija o političkim poslovima potrebno je slobodno kretanje. Oberman navodi da bismo imali mogućnost svjesnog i učinkovitog doprinosa političkom procesu moramo imati slobodu razgovarati, učiti i surađivati s ljudima koji žive izvan naše države jer je za demokraciju presudno da građani različitih zemalja imaju mogućnost interakcije. Interakcijom ljudi mogu saznati o idejama, politikama i pristupima koji možda funkcioniraju u inozemstvu kako bi ih onda isprobali u svojoj državi.

Ono što je glavna poanta Obermanove misli jest da zatvorene granice ograničavaju političku aktivnost, ograničavaju slobodnu razmjenu ideja i sprečavaju ljude da dobiju važne informacije pomoću kojih mogu držati svoje vlade na odgovornost.¹⁴

U kontekstu mogućeg prigovora na taj argument koji bi tvrdio da se informacije mogu dobiti i bez provođenja vremena izvan granica svoje države, već imaju pristup istima putem, primjerice, društvenih mreža i javnih foruma, trebalo bi uzeti u obzir dvije stvari; (1) trebali bismo imati epistemičku sigurnost da informacije kojima smo eksponirani putem takvih kanala nam generiraju istinita, kompletna i netrivijska vjerovanja o određenom stanju stvari u nekoj državi, tj. političkom sustavu. To često nije slučaj, kako informacije na koje nailazimo pri konzumaciji sadržaja medija ili objava osobnih profila javnih osoba često su politički obojene i pristrane prema interesima određene interesne grupe. Do takve epistemičke sigurnosti možemo doći jedino osobnim angažmanom s institucijama u inozemstvu, što nam tada daje opravdanost kritizirati sustav ili elemente sustava države čiji smo subjekti. Druga stvar koju valja uzeti u obzir je (2) mogućnost razmjene političkih ideja s građanima države u koju dolazimo kako bi imali osnovu za podcijeniti koliko bi kulturne razlike mogle utjecati na prihvaćanje ili odbijanje određenog političkog sustava.

Zbog zaštite tih interesa u osobnoj i političkoj slobodi ljudi moraju imati pravo boraviti u stranoj državi onoliko dugo koliko žele; pravo posjete nije dovoljno. Vremensko ograničenje boravka osobe ograničava raspon mogućnosti koje su joj na raspolaganju na isti način kao što to čini ograničenje ulaska. Ta je točka jasna u slučaju dugoročnih životnih projekata, poput romantičnih odnosa i mogućnosti zaposlenja, za koje je često potrebno više vremena nego što privremene vize dopuštaju. Vize koje ljudima omogućuju privremeni boravak u nekoj zemlji nisu prihvatljivije od domaćeg ekvivalenta: to su dozvole kojima se omogućuje da ljudi borave

¹⁴ Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership 109 (2016): 32.

na nekom području zemlje na privremeni period. Time krše temeljne interese osobne i političke slobode.¹⁵ Oberman će reći da ono što ne valja s trajnim stranim državljanstvom onda ovisi o samoj ideji ljudskog prava na imigraciju jer to što dobrovoljni migrant imaju ljudsko pravo na migraciju što se ne može smatrati kao ekvivalent toga da pristaju na uvjete prijema. Budući da je nemoguće tvrditi pristajanje prijema dobrovoljnih migranata, onda se, prema Obermanu ne može reći da pristanak bivanja u nekoj državi uopće može činiti razliku između stranih stanovnika i “domaćih” stanovnika.

Ako ne postoji bitna razlika između stranih i “domaćih” državljanstva onda bi se stranim dugoročnim rezidentima također trebala omogućiti dodjela državljanstva. Ovime Oberman zastupa slaganje o nužnosti integriranja imigranata prihvaćenih u državi, a kao opravdanje navodi jednak tretman svih ljudi.¹⁶ Sam proces integracije teško je detaljno opisati u njegovom generičkom obliku kada se radi o velikom broju radikalno različitih procesa prilagođavanja standardima i normama strane kulture, ali izvjesno je kako postoji slaganje da do nje mora doći kako bi kohabitacija bila uspješna. Ipak, legitimno je postaviti pitanje je li odsustvo težnje za integracijom subjekta dovoljan razlog da mu se ograniči pravo na ostanak u stranoj državi. Odgovor opet neće biti univerzalan, već vrlo zavisan o kontekstu, no Obermanova argumentacija bi vjerojatno išla u smjeru zaštite temeljnijeg prava. Ako doseljenik odbija integracijski proces, a pritom ne ugrožava ičije ljudsko pravo, njegov ostanak u državi bi mu trebao ostati omogućen.

Oberman navodi da je plauzibilan odgovor na pitanje “tko posjeduje Zemljine prirodne resurse?” – svi te ako svijet pripada svima, zašto bi neke ljude prisilili da odustanu od svojih planova o ponovnom ujedinjenju obitelji, razvoju karijere, studiranju i slično samo zato što su neki drugi ljudi prisvojili zemlju na koju nitko nije imao veće tvrdnje od bilo koga drugog? Oberman predlaže sistem koji se odnosi na to da bi svijet, u kojem bi prirodni resursi bili podjednako u vlasništvu svih ljudi, bio svijet u kojem ljudi mogu slobodno migrirati.¹⁷

Glavni Obermanov zaključak što se tiče važnih ljudskih interesa jest da su interesi koji utemeljuju ljudsko pravo na unutarnju slobodu kretanja također isti oni interesi koji temelje ljudsko pravo na imigraciju. Ograničenja imigracije postavljaju granice između građana i

¹⁵ Isto

¹⁶ Oberman, Kieran. *Immigration, citizenship, and consent: What is wrong with permanent alienage?* Journal of Political Philosophy 25.1 (2017): 91-107.

¹⁷ Oberman, Kieran. *Immigration and equal ownership of the earth.* Ratio Juris 30.2 (2017): 144-157.

isključenih stranaca. Miješaju se u slobodu i građana i stranih državljanina da sami odlučuju s kim će komunicirati, s kim će se družiti, raditi, studirati ili s kime će se vjenčati. Kao što je prikazano, takve je individualne interese subjekata moguće formulirati generički, gdje razvijaju dispoziciju za postati utemeljenjem ljudskog prava. Restriktivne imigracijske politike država ograničavaju ljude od poslova koje žele raditi, karijera kojima se žele baviti, religija koje žele prakticirati, ideja koje žele istraživati i ljudi s kojima žele raditi. Ograničenja imigracije djeluju, drugim riječima, upravo poput onih unutarnjih ograničenja slobode pojedinca od kojih nas štite konvencionalna prava slobode.

Bitno je istaknuti na koji se način među ljudskim pravima nalazi i pravo da se ljudska prava odnose na njega gdje god se nalazio na svijetu, bez obzira na aktualnu pravni ili politički sustav. Iz svega navedenog, zaključak koji se nameće jest da je naš skup ljudskih prava na slobodu nepotpun bez ljudskog prava na imigraciju.¹⁸

¹⁸ Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership 109 (2016): 32.

4. Dužnosti prema ekonomskim migrantima i izbjeglicama

Oberman naglašava na koji način ljudsko pravo na imigraciju podrazumijeva dužnost priznanja, ali i druge dužnosti koje naziva „pozadinske dužnosti“ koje stvaraju prava. Na primjer, ako postoji nedostatak medicinskih sredstava (recimo), mi možda u sadašnjem trenutku nemamo dužnosti ispunjavati svačije potrebe, ali još uvijek možemo imati dužnosti povećati proizvodnju medicinskih sredstava, osposobiti više liječnika ili pokrenuti istragu o zdravstvenom stanju.

U slučaju prava na imigraciju, odgovarajuće pozadine su dužnosti provođenja politika koje smanjuju troškove ukidanja imigracijskih ograničenja. Prema Obermanu, najvažnija takva politika je stvaranje većih mogućnosti u siromašnim državama. Ako su siromašne države provele prijeko potrebne reforme, poput rješavanja korupcije, i ako su bogate države pružile pravednije uvjete trgovine, otkazale dugove i dale više (i bolje ciljane) strane pomoći, tada bi se, tvrdi Oberman, s vremenom migracijski pritisak mogao spustiti na razinu na što bi bilo dobro da bogate države potpuno otvore svoje granice. Ovakav stav potvrđuje empirijskom evidencijom kao u slučaju Europske unije te ukazuje na to da siromašne države proizvode više migranata od najsiromašnijih. Ako se radi na rješavanju siromaštva, tada bi se, barem u kratkom roku, migracijski pritisak mogao zapravo povećati. Unatoč tome, dugoročno gledano, razvoj bi trebao smanjiti migracijski pritisak. Ovime Oberman tvrdi da čak i nakon što je država prodala slobodu imigracije za druge vrijednosti, još uvijek ima obvezu poduzimati politike koje će vremenom učiniti takav pomor nepotrebnim.¹⁹ Drugim riječima, smanjenje diskrepancije između ekonomskih statusa, primjerice, dviju susjednih država, uvelike bi moglo reducirati potrebu za migracijom kod siromašnijeg stanovništva. Stvaranje takvog ekonomskog ekvilibrija, ili barem približavanje njemu, posljedično bi značilo da će dvije susjedne države imati razloga popustiti restriktivne mjere u kontekstu migracijske politike te da slabije plaćeni poslovi neće gotovo ekskluzivno biti dodijeljeni imigrantima koji nemaju izbora. Takva se ekonomska situacija uvelike reflektira u političkoj, gdje neće doći do stvaranja novih potlačenih klasa koje bi mogle biti podvrgnute nižim standardima života od ostatka.

U svome tekstu *Refugees and Economic Migrants: A Morally Spurious Distinction* produbljuje gore navedenu analizu uspoređujući siromašne pojedince koji migriraju zbog gladi i pojedinca

¹⁹ Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership 109 (2016): 32.

koji migrira zbog progona te zaključuje da je moralno arbitrarno uspoređivati i razlikovati izbjeglicu od ekonomskog migranta. U svakom slučaju, siromašni su žrtve nepravde, kao i izbjeglice. U raspravama o imigrantima, standardno se koncipira da je pravo na isključenje imigranata ograničeno pitanjem izbjeglica, a Oberman želi istaknuti kako u svakom slučaju imamo humanitarnu dužnost i prema izbjeglicama i prema ekonomskim imigrantima. Kako bi objasnio ove humanitarne dužnosti, Oberman navodi da nema razloga pomagati samo žrtvama nepravde, a ne žrtvama prirodne nesreće, čak i ako siromaštvo kategoriziramo kao takvo jer bi s obzirom na to onda bilo apsurdno da zdravstveni sustav tretira samo žrtve napada, a ne one koji trpe bolest ili ozljede zbog prirodnih razloga. Oberman navodi i primjer djece koja ostanu zarobljena u bunarima te ističe da ih spašava humano društvo koje se ne pita jesu li djeca gurnuta ili su se sama bacila u bunar.

Oberman zaključuje da nema razloga da Sirijce koji nastoje izbjeći rat karakteriziramo kao "one dobre koje bismo trebali zaštititi", a Nigerijce ili Pakistance koji bježe od siromaštva kao "lažne podnositelje zahtjeva" koji "zloupotrebljavaju sustav". Ono što Oberman nastoji reći da sadašnja kriza migracija krši temeljna ljudska prava i interese te zahtijeva humani odgovor, odnosno, humanu dužnost prema migrantima.²⁰

²⁰ Oberman, Kieran. *Refugees & Economic Migrants. A Morally Spurious Distinction*. The Critique 6 (2016).

5. Zaključak

Temeljna zadaća ovog seminarskog rada je bila prikazati Obermanovu argumentaciju ljudskog prava na imigraciju te to ljudsko pravo na imigraciju povezati s ostalim temeljnim ljudskim pravima.

Ovim seminarskim radom prikazano je da nas Oberman svojom idejom o ljudskom pravu na imigraciju želi upozoriti na to da premda se ljudsko pravo na imigraciju toliko često krši to ne znači da bismo sami trebali postati tolerantniji u odnosu prema njegovom kršenju. Kad nas države sprječavaju da idemo tamo gdje želimo ići, družimo se s kime se želimo družiti ili čak da mislimo vlastitim mislima, prema Obermanu, logično je da ćemo naići na ogorčenje. Nije važno čime nas točno država ograničava, poanta je da se države nemaju pravo miješati se u život ljudi na načine kojima krši njihova temeljna ljudska prava. Najbolje je Obermanovu ideju zaključiti i sažeti upravo njegovim citatom kojim ističe kako su osude imigracijskih ograničenja jednake kršenju ljudskih prava:

“Jednom kada prepoznamo i osudimo neopravdana imigracijska ograničenja kao kršenja ljudskih prava koja ona uistinu predstavljaju, poduzimamo prvi korak u dugom procesu postizanja njihovog uklanjanja.”²¹

²¹ Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership 109 (2016): 32.

6. Literatura

1. Oberman, Kieran. *Immigration as a human right*. Migration in political theory: The ethics of movement and membership. 109 (2016): 32.
2. Oberman, Kieran. *Poverty and immigration policy*. American Political Science Review 109.2 (2015): 239-251.
3. Oberman, Kieran. *Immigration, citizenship, and consent: What is wrong with permanent alienage?*. Journal of Political Philosophy 25.1 (2017): 91-107.
4. Oberman, Kieran. *Immigration and equal ownership of the earth*. Ratio Juris 30.2 (2017): 144-157.
5. Oberman, Kieran. *Refugees & Economic Migrants. A Morally Spurious Distinction*. The Critique 6 (2016).
6. Miller, D. (2016). *Is there a human right to immigrate?*. Migration in Political Theory: The Ethics of Movement and Membership, 11-31.
7. Carens, Joseph. *Ethics of immigration*. Oxford University Press (2013) 248